

## **Τίτλος: «Συγχωρητικότητα υπό το φως διαφορετικών προσεγγίσεων»**

Προεδρείο: Κούλης Σ.

Ε.Ψ.Ε. Κλάδος Ψυχιατρική και Θρησκεία

Επιμέρους Ομιλίες:

Α) «Ποιμαντική προσέγγιση»

Ομιλητής: Θερμός π.Β.

Β) «Γνωσιακή προσέγγιση»

Ομιλητής: Κιούλος Κ.

Γ) «Ψυχαναλυτική προσέγγιση»

Ομιλητής: Εμμανουηλίδης Κ.

### **Α) Ποιμαντική προσέγγιση της συγχωρητικότητας**

π. Βασίλειος Θερμός, ψυχίατρος παιδιών και εφήβων, επίκουρος καθηγητής Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθήνας

Στην παρουσίαση αυτή θα εξετασθεί η πολύπλευρη από ψυχολογική πλευρά φύση της συγχωρητικότητας. Συγκεκριμένα, η ικανότητα και προθυμία να συγχωρεί κανείς εξαρτάται από παράγοντες ψυχοδυναμικούς (ποιότητα του υπερεγώ, εικόνα εαυτού, διαχείριση της επιθετικότητας), συστημικούς (εσωτερικευμένες διαπροσωπικές σχέσεις, μοντέλα οικογενειακών σχέσεων), και γνωσιακούς (αντιλήψεις και στάσεις που επηρεάζονται από την κοινωνική και εθνική κουλτούρα). Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στους τελευταίους και θα συνδεθεί η συγχωρητικότητα με την κοινωνική και εθνική ταυτότητα.

### **Β) «Γνωσιακή προσέγγιση»**

Ομιλητής: Κιούλος Κ.

Τα τελευταία έτη η συγχωρητικότητα αποτελεί πεδίο εντατικής έρευνας λόγω της θετικής επίδρασής της στην υγεία και στην ευεξία. Εξαιτίας αυτής ακριβώς της επωφελούς επίδρασης, έχουν προταθεί και εφαρμοστεί αρκετές μορφές ψυχοθεραπευτικών παρεμβάσεων οι οποίες χρησιμοποιούν ως κεντρικό τους άξονα την συγχωρητικότητα, συνήθως με αφετηρία το εννοιολογικό πλαίσιο της γνωσιακής συμπεριφορικής θεραπείας. Οι παρεμβάσεις αυτές έχουν χρησιμοποιηθεί σε ένα ευρύ φάσμα ψυχικών και οργανικών προβλημάτων ως προσπάθεια ενίσχυσης μιας ιδιότητας που προάγει την ευεξία. Σκοπός της παρουσίασης είναι η αδρή σκιαγράφηση τόσο των θεωρητικών αρχών, όσο και των ψυχοθεραπευτικών τεχνικών των παρεμβάσεων αυτών, αλλά και η ανάδειξη των πιθανών κλινικών εφαρμογών καθώς και των περιορισμών τους.

### **Γ) «Ψυχαναλυτική προσέγγιση»**

Ομιλητής:

Κωνσταντίνος Εμμανουηλίδης, Δρ. Ιατρικής ΕΚΠΑ,

Ψυχίατρος, Ψυχαναλυτής

Τακτικό μέλος της Ε. Ε. Ψ. Ψ.

Η έννοια της συγχώρεσης απαντάται πολύ σπάνια στη ψυχαναλυτική βιβλιογραφία στο δε έργο του Freud καθόλου. Θεωρείται θρησκευτική έννοια και στην προσπάθειά του να οριοθετήσει την νέα επιστήμη του ο Freud αφενός θεώρησε αδύνατες κάποιες προτάσεις που προέρχονται από την θρησκεία π.χ. "Αγάπα τον εχθρό σου" αφετέρου εννοιολογικά ήθελε να έχει όσο πιο καθαρές έννοιες γίνεται.

Νεότεροι όμως ψυχαναλυτές με λιγότερες εσωτερικές δεσμεύσεις μπόρεσαν να προσθέσουν κάποιες έννοιες που θυμίζουν την συγχώρεση, όπως επανόρθωση (M. Klein), έγνοια για το αντικείμενο (D. Winnicott) κτλ. Σύγχρονοι ψυχαναλυτές έχουν μελετήσει αυτή την έννοια πλέον και κάποιοι (S. Akhtar) έχουν προτείνει τρία στάδια που διέρχεται κάποιο θύμα μια τραυματικής εμπειρίας μέχρι να φτάσει στο επίπεδο της συγχώρεσης (εκδίκηση, επανόρθωση και αναθεώρηση).

Σε αυτήν την παρουσίαση θα γίνει σύντομη αναφορά στην ψυχαναλυτική βιβλιογραφία και μια συζήτηση της θεολογικής πρότασης με άξονα έναν νηπτικό ασκητή του 6<sup>ου</sup> αιώνα. Τέλος κάποια σχόλια για τα κλινικά σύνδρομα που εκτείνονται από την ανικανότητα να συγχωράει κανείς οποιονδήποτε στα πλαίσια του κακοήθους ναρκισσισμού, μέχρι την μεγάλη ευκολία να συγχωράει τον θύτη του στα πλαίσια του μαζοχισμού.